

DEPARTEMENTET

Finansudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato 11. august 2009
J. nr. TRM012-000198
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K
Telefon 33 92 33 55

a. Transportministeriet anmoder herved om Finansudvalgets tilslutning til:

- at totaludgiften for projektet "COOPANS"¹ (jf. akt. 117 af 14. marts 2006) forøges med 95,2 mio. kr. (ekskl. renter)
- at Naviairs låneramme udvides fra 2009 og frem som følge af forøgelsen af totaludgiften for COOPANS-projektet.

Projektet finansieres over en årrække fuldt ud af brugerne, idet forrentning og afskrivning indregnes i de afgifter som luftfartsselskaberne betaler.

Forslaget medfører ikke merudgifter i finansåret.

Aktstykket forelægges nu af hensyn til indgåelse af nødvendige aftaler i forbindelse med COOPANS-projektet.

b. Baggrund

Ved akt 117 af 14. marts 2006 fik Naviair en bevilling på 170,8 mio. kr. (2006-niveau) til at gennemføre COOPANS-projektet, der omhandler opgradering og harmonisering af de svenske, irske og danske lufttrafikstyringssystem til et fælles lufttrafikstyringssystem, der benytter fælles software og indebærer fælles vedligehold. Projektet gennemføres med Thales som leverandør.

I 2008 besluttede Naviair at foretage en undersøgelse af indhold, budget og tidsplan for COOPANS-projektet på baggrund af Naviairs erfaringer med indkøringen af det nye lufttrafikstyringssystem DATMAS ved årsskiftet 2007/2008 (CASIMO-projektet) samt udviklingen i EUs lovgivning på luftfartsområde, der bl.a. medfører nye krav til lufttrafikstyringssystemerne.

Undersøgelsen, som blev koordineret med de øvrige deltagere i COOPANS-projektet, konkluderede, at det nuværende COOPANS-projekt med visse optimeringer fortsat er den billigste og operativt mest hensigtsmæssige løsning. Undersøgelsen konkluderede imidlertid også, at forudsætningerne for projektet har ændret sig på væsentlige punkter, der kan opsummeres i følgende punkter:

¹ COOPANS står for COOPeration of Air Navigation Service providers og består af et samarbejde mellem den danske, den svenske og den irske lufttrafiktjeneste.

1. Det er nødvendigt at videreudvikle funktionaliteterne i COOPANS dels for at sikre den fornødne harmonisering af de danske, irske og svenske lufttrafikstyringssystemer, dels for at tage højde for udviklingen i EU's lovgivning (Single European Sky-regulering og EU's SESAR-program) siden igangsættelsen af COOPANS-projektet. Der skal endvidere indkøbes yderligere hardware til at understøtte de nye funktionaliteter.
2. På baggrund af erfaringerne fra ibrugtagningen af det nye lufttrafikstyringssystem (DATMAS), der ledte til forsinkelser af luftfartstrafikken i fire måneder, vurderes det, at der skal etableres et back-up operativt system, således at Naviair kan teste og ibrugtage det nye operative system samtidig med, at driften opretholdes ved hjælp af det gamle operative system. Dermed vurderes risikoen for forsinkelser over en længere periode at blive minimeret.

Betydningen af ovenstående ændringer for COOPANS-projektets samlede økonomi er opsummeret i nedenstående skema.

Revideret budget for COOPANS

(Mio. kr. 2009 priser)	Akt 117	Nyt budget	Forskel
Udvikling af fælles system	160,8	160,8	
Videreudvikling af funktionalitet		60,1	60,1
Back-up operativt system		35,9	35,9
Reserve	28,2	27,4	-0,8
I alt inkl. reserve (2009) ekskl. renter	189,0	284,2	95,2
Renter i byggeperioden	52,0	66,0	14,0

Finansiering

Den reviderede totaludgift for Naviair udgør således 284,2 mio. kr. Den forøgede totaludgift er udgiftsneutral for staten, idet Naviairs omkostninger til projektet over tid finansieres af brugerne, dvs. luftfartsselskaberne, inkl. låneomkostningerne for staten.

Opskrivningen af totaludgiften medfører således alene behov for en udvidelse af Naviairs låneramme. Det vurderes, at lånerammen bør fastsættes variabelt på grund af projektets størrelse. Lånerammen i et givet år er fastsat efter behovet i det pågældende år. Oprindelig låneramme, yderligere behov og ny låneramme fra 2009 til 2013 ses af nedenstående tabel.

Låneramme 2009-2013

Mio. kr.	2009	2010	2011	2012	2013
Nuværende låneramme FL09	1.376,3	1.371,2	1.359,8	1.359,8	1.359,8
Investeringsudvidelse	53,8	22,4	18,0	1,0	
Afskrivning	0,0	4,0	8,1	14,0	19,9
Ekstra behov	53,8	72,2	82,1	69,1	49,2
Ny låneramme	1.430,1	1.443,4	1.441,9	1.428,9	1.409,0

De løbende udgifter afholdes på konto § 28.33.01. Lufttrafiktjeneste Danmark (Statsvirksomhed).

Side 3/3

Andre forhold

Det bemærkes, at COOPANS-samarbejdet vurderes at ville være attraktivt for andre lande med samme udviklingsbehov. I finansieringsmodellen for projektet er det derfor sikret, at andre lande kan tilslutte sig aftalen, og at Naviairs udgifter vil blive reduceret, såfremt andre lande tilslutter sig projektet, idet der så vil være flere til at dele udgifterne. Konkret pågår der forhandlinger med søsterorganisationen Austrocontrol (Østrig) om indtræden i COOPANS-samarbejdet i 2009.

Endvidere bemærkes, at der er fuld overensstemmelse mellem COOPANS-projektet og beslutningen om at etablere et fælles dansk-svensk konsortium til at varetage opgaver i relation til lufttrafiktjenesten i en dansk svensk funktionel luftrumsblok (NUAC-projektet).

Projektets risici

Gennemførelsen af projektet vurderes til at have følgende samlede risikoprofil, jf. Finansministeriets "Vejledning om risikovurdering af IT-projekter", hvor 1 er det laveste risikoniveau, og 5 er det højeste.

Risikoområde	Risikoniveau				
	1	2	3	4	5
Organisatoriske forhold		X			
Teknisk løsning		X			
Leverandører		X			
Interessenter			X		
Samlet vurdering		X			

Ad. Organisatoriske forhold

En væsentlig årsag til de ændrede forudsætninger for aktstykke 117 af 14. marts 2006 er ændrede internationale krav fra EU og EUROCONTROL. Som følge af den lange udviklingsperiode for lufttrafikstyringssystemer vil der altid være en risiko for ændrede krav, men dette forsøges nu imødegået ved, at flyvesikrings-tjenesterne i COOPANS-samarbejdet indgår i relevante arbejdsgrupper med øvrige søsterorganisationer for at påvirke standardiseringsarbejdet i EU og EUROCONTROL, så det ikke er i modstrid med harmoniseringen.

Ad. Teknisk løsning

Ved ibrugtagning af et nyt lufttrafikstyringssystem er der risiko for påvirkning af lufttrafikken i form af forsinkelser. For at minimere denne risiko etableres et back-up operativt system, således at man kan teste systemet og køre operativ drift på samme tid. Dette er indregnet i de ekstra udgifter, jf. ovenfor.

Ad. Leverandør

Erfaringen fra det allerede udførte arbejde af Thales i COOPANS-projektet er, at milepælene opnås før tidsplanen samt at det udviklede system opfylder de stillede krav. Derfor vurderes risici omkring leverandørens gennemførelse af projektet at være små.

Ad. Interessenter

Den offentlige bevågenhed omkring sikkerhed og rettidighed er stor. Luftfarts-selskaberne er orienteret om COOPANS og støtter projektet. Derfor er risikoniveauet på interessant området vurderet at være middel.

- c. Aktstykket forelægges under henvisning til budgetvejledningens punkt 2.6.11 ændringer i igangværende projekter, idet der er tale om en ændring af totaludgiften på over 5 mio. kr., og ændringen samtidig udgør over 10 pct. af projektets totaludgift. En sådan ændring forudsætter Finansudvalgets tilslutning.

Aktstykket forelægges nu af hensyn til indgåelsen af den fælles integrationskontrakt med systemleverandøren Thales. De øvrige samarbejdspartnere i COOPANS-projektet (IAA/Irland og LFV/Sverige) er således klar til at indgå kontrakterne om implementering af COOPANS leverance 1, men afventer Naviairs stillingtagen til de igangværende forhandlinger. Kontrakterne skal indgås senest 31. august 2009, hvor tilbuddet fra Thales udløber. Herefter vil der skulle genforhandles med risiko for Naviairs deltagelse i COOPANS.

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til,
- at totaludgiften for projektet "COOPANS" (jf. akt. 117 af 14. marts 2006) forøges med 95,2 mio. kr. (ekskl. renter)
 - at Naviairs låneramme udvides som følge af bevillingsforhøjelsen. Lånerammen fastsættes variabelt, hvilket medfører en stigning frem til 2011, hvorefter lånerammen falder.

Der optages opdateret finansieringsoversigt og anlægsskema på forslag til lov om tillægsbevilling for 2009.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

Lars Barfoed

/Hakon Iversen